SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	24/642
Dok.nr:	25/2952
Arkiv:	FE-089
Saksbehandler:	Oddbjørg Birkelid
Dato:	29.01.2025

Fritak fra verv som meddommer i Midtre Hålogaland Tingrett, rettssted Sortland Rina Rosseland

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 028/25	Formannskapet	06.02.2025

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Formannskapet gir Rina Rosseland fritak fra sitt verv som meddommer i Midtre Hålogaland Tingrett, rettssted Sortland.

Fritaket får virkning fra vedtaksdato og gjelder ut inneværende meddommerperiode 2025-2028.

Hjemmel for vedtaket er domstolsloven §§ 74 og 76.

Formannskapet behandling - 06.02.2025 - PS-028/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 028/25 VEDTAK:
Formannskapet gir Rina Rosseland fritak fra sitt verv som meddommer i Midtre Hålogaland Tingrett, rettssted Sortland.

Fritaket får virkning fra vedtaksdato og gjelder ut inneværende meddommerperiode 2025-2028.

Hjemmel for vedtaket er domstolsloven §§ 74 og 76.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder søknad om fritak fra meddommerverv.

FAKTA I SAKEN
Rina Natalie B. Rosseland er valgt til meddommer i tingretten for perioden 2025-2028. Rosseland søkte om å bli meddommer 23.03.2024. Valgene som meddommere og skjønnsmenn ble gjort i kommunestyret 20.06.2024, sak 054/24. Rosseland søker nå om fritak fra vervet. Familiære årsaker legges til grunn. Hun oppgir at det ikke er mulig for henne å ivareta vervet og at det er nødvendig med et fritak.

Myndighet og lovanvendelse
Sortland kommunes delegeringsreglement pkt. 9 - delegering etter særlov lyder slik:
"Formannskapet delegeres myndighet til å innvilge fritak som lagrettemedlemmer eller meddommere etter lovens § 74".

Domstolloven § 74 lyder slik:
"En person kan kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av et utvalg av lagrettemedlemmer eller meddommere i to perioder tidligere. Avgjørelse om fritak treffes av kommunen."

Domstolloven § 76 annet ledd lyder slik:
"Den som er kommet i en situasjon som nevnt i § 74 første ledd, kan kreve seg slettet fra utvalget."

I forarbeidene til nåværende bestemmelse i § 74 uttaler lovutvalget i NOU-2002-11 «Dømmes av likemenn» at:
«6.6.2 Utvalgets vurdering
Vervet som lekdommer bør fortsatt være en borgerplikt. Ved frivillighet risikerer man vanskeligheter med å få tak i tilstrekkelig antall lekdommere. Videre risikerer man at rekrutteringen blir skjev, og at lekdommermassen blir lite representativ med hensyn til sosial og etnisk bakgrunn mv. Man bør derfor ha plikt til å påta seg vervet. Under visse forutsetninger må man imidlertid ha anledning til å kreve seg fritatt. Samtidig er domstolene og samfunnet best tjent med motiverte og interesserte dommere, og fritaksreglene bør neppe praktiseres meget strengt.
I likhet med utelukkelsesreglene, bærer de någjeldende reglene om hvem som kan kreve seg fritatt fra valg, preg av å være utformet i en svunnen tid. Utvalget kan ikke se nødvendigheten av å beholde de eksisterende reglene for fritak for bestemte stillingskategorier eller for alder. Etter utvalgets syn bør disse utgå og erstattes av en generell fritakshjemmel, med utgangspunkt i bestemmelsen i § 67 nr. 4. Det bør således være anledning til å kreve seg fritatt av hensyn til egen fysisk eller psykisk helse, eller dersom man kommer i konflikt med sin alvorlige overbevisning, av religiøs eller annen art (jf. forslaget foran om at prester og forstandere i trossamfunn ikke lengre skal være utelukket fra valg) eller dersom andre særlige grunner tilsier det – for eksempel dersom man ikke kan gjøre tjeneste uten å forsømme særlige private eller offentlige gjøremål.»

VURDERING
Rina Natalie B. Rosseland er valgt som meddommer for perioden 2025-2028 etter selv å ha meldt sin interesse i mars 2024. Hun ser imidlertid nå at vervet vil være vanskelig å ivareta. Familiære forhold legges til grunn.

Det vises til lovforarbeidene som vektlegger plikten til å påta seg vervet, men som også påpeker at fritaksreglene neppe bør praktiseres meget strengt. Og videre at man kan fritas *"dersom andre særlige grunner tilsier det*".

Kommunedirektøren anbefaler at Rosseland gis fritak fra sitt verv som meddommer i Midtre Hålogaland Tingrett, rettssted Sortland, begrunnet i familiære forhold og egen vurdering av situasjonen. Fritaket gis virkning fra vedtaksdato og ut inneværende valgperiode 2025-2028.

Såfremt søknaden innvilges, meldes dette til domstolsmyndigheten. Dersom domstolsmyndigheten finner grunnlag for å supplere meddommerutvalget for valgperioden 2025-2028, vil det legges fram sak om slikt valg til kommunestyret.

Personalmessige forhold
Ikke relevant for saken.

Økonomiske forhold
Ikke relevant for saken.

Folkehelse
Ikke relevant for saken.

Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant for saken.

KONKLUSJON
Det gis fritak som omsøkt.